

"Odnosi med starši in učitelji - temelj vzgoje v šoli"

Skupno poročilo s srečanja staršev, učiteljev in ravnateljev v Šenčurju

V torek, 23. aprila 2013, smo se v Osnovni šoli Šenčur srečali starši, učitelji in ravnatelji iz petih osnovnih šol, katerih sveti staršev so povezani v Aktiv svetov staršev OŠ pod Krvavcem (ASSOŠPK). Spregovorili smo o odnosih med učitelji in starši. Podobno srečanje z enakim naslovom je oktobra 2012 v Škofji Loki organizirala Zveza aktivov svetov staršev Slovenije (ZASSS). Udeleženci srečanja v Škofji Loki smo bili mnenja, da je tak način dela pravi in da ga je treba prenesti na posamezne aktivne in posamezne šole. Člani našega aktiva smo idejo prepoznali najprej kot priložnost, da naredimo korak bliže ostalim deležnikom, poleg tega pa tudi kot priložnost, da se aktiv prvič predstavi v vlogi organizatorja "velikega" dogodka v domači regiji.

Srečanja se je udeležilo okoli šestdeset udeležencev, od tega je bila dobra polovica učiteljev in ravnateljev. Prisotni so bili vsi ravnatelji oz. njihovi namestniki.

V uvodu je predsednik Aktiva predstavil ZASSS in ASSOŠPK, naš gost Janko Korošec, tajnik ZASSS, pa je spregovoril o poteku nadaljnjega dela. Udeleženci smo se razdelili v pet skupin. V vsaki skupini je bil en ravnatelj in približno enako

število staršev ter učiteljev. Dva od staršev sta bila v vlogi voditeljev skupine. Udeleženci so skupino izbrali po barvi in ne po temi, ki so jo kasneje obravnavali. Na ta način smo se lažje enakomerno porazdelili. V skupinah smo obravnavali sledeče teme: VZGOJA, ODNOSI, OBVEZNOSTI UČENCEV, KOMUNIKACIJA in AVTONOMIJA UČITELJA. Nadaljnje delo je potekalo tako, da smo glede na dobljeno temo najprej v tišini ugotavljali, kakšno je obstoječe stanje, kakšen je naš cilj ter kako priti do cilja. Misli, ki so se nam utrnile, smo zapisali na listke, ki smo jih nalepili na večje plakate. Po končanem "tihem" delu smo listke uredili in se o vsaki zapisani misli tudi kratko pogovorili. Na koncu smo napravili še povzetek za plenarni del, ki je sledil po krajšem skupnem odmoru. Predstavitve na plenarnem delu so bile izredno bogate in so odsevale resnost predhodnega dela. Da pa ne bi šlo vse skupaj v pozabo, smo se že pred srečanjem dogovorili, da vodje skupin poskrbijo za pripravo poročila, ki je sedaj pred vami.

Pobuda za srečanje je prišla s strani staršev, zato smo tudi organizacijo prevzeli in izpeljali starši. Seveda brez pomoči ravnateljev ne bi šlo, zato se jim na tem mestu iskreno zahvaljujem za pomoč in

še posebej za navdušenje, ki so ga pokazali. Napoved dogodka je ena od ravnateljic pospremila z besedami: "Končno nekaj res dobrega, da ne bomo vedno samo poslušali, kako smo na različnih bregovih." Iskrena hvala tudi vsem učiteljem za tako številčen odziv in delitev svojih bogatih misli ter izkušenj.

Zahvaljujem se sodelavcem v Aktivu in tajniku ZASSS, ki so zbrali pogum in brez pomišljanja izpeljali celoten dogodek. Ob vsem tem moram izpostaviti zaupanje v lastno delo in v deležnike, s katerimi se dnevno srečujemo, kot vrednoto, ki nas je vodila.

Na tem mestu izkoriščam priložnost in vabim vse šole našega aktiva, da v naslednjem šolskem letu na vsaki šoli organizirajo podoben dogodek, kjer bi lahko na podoben način spregovorili o temah, ki so aktualne za posamezno šolo.

David Rupnik, predsednik ASSOŠPK

1. skupina: VZGOJA

1.1 STANJE

Pregledali smo navedbe na listkih in jih razvrstili v dve skupini:

Pozitivno:

- doslednost šolskih pravil - šolska pravila so zapisana in se izvajajo;
- upoštevanje posameznika - upošteva, sliši in prisluhne se posamezniku in njegovim potrebam;
- težnja k uspehu - vse tri strani težijo(mo) k uspehu, seveda pa ne za vsako ceno.

Negativno:

- rušenje avtoritete - tako učitelji kot starši se soočajo(mo) s poskusi zmanjšanja avtoritete doma in v šoli;
- premalo jasne meje - meje, ki jih postavljamo, so premalo jasne in preslabo določene;
- preslaba priprava na vstop v šolo ;
- preslaba usposobljenost - učitelji so preslabo usposobljeni za delo s hiperaktivnimi učenci.

1.2 CILJI

Pri ciljih smo pregledali, pokomentirali in napisali naslednje (skupne) cilje:

Kratkoročni:

- spoštljiv odnos - medsebojno spoštovanje v odnosih otrok - starši -učitelj;
- vsakodnevno upoštevanje pozitivne avtoritete.

Dolgoročni:

- izoblikovanje vrednot;
- zrela, zdrava in odgovorna osebnost .

1.3 POT

Na tej točki se je ob pregledu listkov razvila debata o tem, kako doseči cilje iz prejšnje točke.

Predloge smo razdelili v naslednje podtočke:

Učitelji:

- obveščanje staršev - le to naj bo pravočasno in ažurno;
- postavljanje jasnih pravil in upoštevanje le-teh .

Starši:

- ne kritiziramo učiteljev pred otroki – da ne rušimo avtoritete;
- zaupanje v strokovnost (učiteljev);
- odgovorno starševstvo .

Skupni:

- jasno postavljene meje – tako doma kot v šoli;

- odkrit pogovor na relaciji otroci – starši – učitelj(i);
- boljša komunikacija .

1.4 Vsebina listkov*

*vsebina je dobesedno prepisana z listkov

- premalo jasne meje
- nesramnost
- neupoštevanje navodil
- nevzgojenost
- učitelj je podpora
- želja, da bi bili v šoli otroci uspešni, sprejeti s strani staršev in učiteljev
- prelaganje odgovornosti na šolo
- zdrava kmečka pamet ???
- včasih se problemov ne rešuje po korakih: 1. učitelj - starš, 2. učitelj, starš in šolska svetovalna služba, 3. kot 1 in 2 ter ravnatelj, 4. inšpekcije
- koliko k vrednotam današnjih otrok prispevajo starši prek vzgoje doma, koliko učitelji
- permisivna vzgoja
- nejasna pravila
- splošno pomanjkanje vrednot
- premalo obveščanja o disciplinskih prekrških in kaznih
- največji problem današnje šole je dvojna vzgoja - šola postavi pravila, starši pa so proti šoli
- starši zahtevni do učitelja
- pravila so jasna - niso pa vedno upoštevana
- nedoslednost pri začrtani poti
- ali s(m)o učitelji dovolj usposobljeni za vzgajanje otrok z ADHD sindromom (motnje pozornosti)?
- preobremenjeni in preutrujeni starši postanejo preveč popustljivi
- kritiziranje učiteljev pred otroki
- začaran krog: materializem - nemoč starša - ni avtoritete - občutki krivde
- pozdravljanje
- vzgoja za samospoštovanje in ne egoizem
- točno določiti pričakovana cilje - postaviti jasna pravila
- jasna pravila in doslednost ter vztrajnost
- pogovori, sodelovanje, kaznovanje
- postavljanje meja
- pomemben je pogovor z vsemi - videti problematiko z vseh treh zornih kotov (ne pa pisanje po mailu)
- učitelji izrečejo kazen, ki jo starši podprejo
- jasna pravila, zgled
- dobra praksa, dober zgled
- potrpežljivost, dialog, razumevanje
- starši - učitelji - otroci = zaupanje
- pot: zaupanje učitelju, ki poučuje, zaupanje otroku, zaupanje staršem
- zaupanje, odkrit pogovor, skupno zadovoljstvo
- dobra komunikacija
- učitelji in starši delajo v dobro otrok
- ob začetku leta starši in učitelji predstavijo svoje želje
- odkriti razgovori starš - učitelj - otrok
- sprotno reševanje težav, problemov - po korakih najprej starš in učitelj, potem se krog počasi širi
- več komunikacije med starši in učitelji
- stanje: 1. temelji se postavijo v družini, temelj je razumevanje med staršema, zaupanje med staršema, zgled staršev, čas, ki si ga družina posveča 2. če tega ni, je otrok zbežan, nima temeljev, nima trdnosti, nima vednosti o poslušanju, upoštevanju učiteljev in sošolcev in se ne more in ne zna uveljavljati 3. sami si ne postavlja zahtev, višjih ciljev, pusti se voditi sošolcev (v slabem)
- starši so prvi odgovorni, da so otroci vzgojeni
- zaupanje v strokovne odločitve šole
- pred otroki ne kritiziraj učitelja
- obveščenost staršev v primeru disciplinskega prekrška
- večja obveščenost staršev (ne poimensko kršitelja) - po potrebi tudi sestanki v primeru razrednih kršiteljev
- premalo jasne meje
- izoblikovanje lastnih vrednot, ki so v skladu z normami družbe
- strpnost, odgovornost, sožitje
- sobivanje in sožitje kultur
- vzgoja za odgovornost
- poštenost, pravičnost, spoštovanje, delavnost
- sprejemanje nepopolnosti, vztrajnost, zdrava kmečka pamet
- za vzgojo so pomembni odgovorni starši
- upoštevanje drugačnosti
- spoštovanje, spoštljivost
- pokončen, zdrav, vesel človek, ki se bo znal spopasti z ovirami v življenju
- uravnotežen mlad človek
- da se otroci čutijo sprejeti, da so v resnici sprejeti
- do otroka zahtevni starši
- kdo je glavni?

- *da so otroci uspešni (glede na individualne sposobnosti)*
- *nenasilje, ničelna toleranca do nasilja*
- *vzgoja doma in v šoli na podobnem nivoju*
- *več poudarka na dolžnostih in obveznostih učencev (za pravice vedo sami)*
- *dolžnosti*
- *spoštljiv odnos do staršev in učiteljev*
- *vrednote - spoštovanje staršev in učiteljev*
- *pred otroki ne kritiziraj učitelja*
- *iskren, konstruktiven odnos med starši in učitelji*

Na delavnici so sodelovali: Marko, Maja, Anita, Irena, Zdravko, Francka, Mira, Mateja, Petra, Peter in Matjaž.

2. skupina: ODNOSI

2.1 STANJE

Zbrane misli smo razdelili na pozitivne, negativne in nekaj vmes. Pri STANJU smo izpostavili:

- Učitelji in starši se zavedajo pomena medsebojnih odnosov.
- Vzroki za težave: v družbi ni skupnih vrednot, kar vodi v nezaupanje. Ker ni zaupanja, se je potrebno za spoštovanje bolj truditi.
- Starši so preveč zaščitniški.
- Učitelji imajo v šoli premalo orodij, saj se ob morebitni učenčevi kršitvi šolskih pravil učenec praviloma ne zaveda teže svojih dejanj, saj bi moral čutiti tudi posledice le-teh.

2.2 CILJ(I)

Misli oz. cilje smo razdelili na tiste, ki so izvedljivi že v enem letu, na dolgoročne-stalne in tiste neke vmes. Pri CILJIH smo izpostavili:

Kratkoročni:

Starši in učitelji bi morali vzpostaviti spoštljiv odnos v trikotniku učitelj, učenec, starš.

Starši in učitelji bi morali sodelovati oz. biti na istem bregu, saj vsi želimo dobro otroku oz. učencu.

Dolgoročni:

Ena sama beseda: zaupanje.

2.3 POT

Misli smo razdelili glede na deležnike, ki naj bi jih prednostno izpeljali. Za starše, učitelje, vodstvo in za vse skupaj. Pri možnih POTEH za izboljšanje smo izpostavili:

- Naloga za starše: Otrok ni center veselja. Prav tako se je potrebno zavedati, da se otrok doma drugače vede kot v šoli ali v skupini svojih vrstnikov.
- Naloga za učitelje: Ločevanje med staršem in otrokom. To sta dve različni osebi in tudi dve različni osebnosti.
- Naloga za vodstvo: Z odprtim in preglednim delovanjem se gradi vzajemno zaupanje.
- Naloga za vse skupaj: Ključno je zaupanje med vsemi deležniki ter videti in spoštovati tudi «drugo stran». Vsi si želimo dobršno mero empatije in kvalitetno obojestransko komunikacijo.

2.4 Vsebina listkov*

*vsebina je dobesečno prepisana z listkov

POZITIVNO

- mnogi učitelji se zavedajo pomena odnosov in delajo na tem /nekateri žal ne
- rajši imam osebni kontakt kot po medijih

NEKAJ VMES

- iskrenost?
- ker ni več skupnih, splošno sprejetih vrednot, ne

vemo, kakšne kdo ima in iz tega izhaja nezaupanje

- pogosto različno zaznavamo svet, zasledujemo različne vrednote
- odvisno od situacije: težave, pohvale, ogroženost
- stanje: raznoliko
- mnenje večine: učitelji in starši nimajo istega cilja
- prvi vtis je pomemben
- imamo veliko dobrih učiteljev, pa jih premalo postavljamo za zgled
- stanje močno odvisno od udeležencev

NEGATIVNO

- težaven otrok= težaven starš
- učitelji se bojijo staršev
- neodzivnost na roditeljskih sestankih
- starši se ne udeležujejo GU, RS...
- slaba udeležba staršev na govorilnih urah
- nekaterih staršev ne vidim pogosto v šoli
- danes si nekateri starši upajo vse in niso dovolj spoštljivi
- rušenje avtoritete učitelja
- predsodki o učitelju/ih
- velikokrat učitelji začnemo z grajo in problemi, ob tem pozabimo na pohvalo (kot starš pa vem, kako lepo je slišati tudi kaj pozitivnega)
- problem je tudi obtoževanje ali obsojanje, sploh če nismo dobro seznanjeni s situacijo
- starši se zanimajo samo za svojega otroka - individualizem
- pogost prepad, komunikacijski šum med starši in učitelji
- učitelj je mnogokrat po mnenju staršev učenčev »sovražnik«, išče le njegove napake...
- nezaupanje staršev do učiteljev
- starši učitelju ne zaupajo
- verjamemo čenčam
- učitelj se slabo pripravi na govorilne ure
- prelaganje odgovornosti na šolo, učitelje
- prelaganje odgovornosti na šolo – šola je dežurni krivec za neuspeh otroka
- kritiziranje šole in učiteljev vpričo otrok
- starši kritizirajo učitelje pred otrokom
- starši preveč »ščitijo« svoje otroke
- pogosto pomanjkanje komunikacije s starši otrok, pri katerih bi bila ta najbolj potrebna
- nezaupanje staršev do učiteljev
- starši učitelju ne zaupajo
- se bojimo odvetnikov?
- prisoten je strah pred mediji in odvetniki

KRATKOROČNI (ENOLETNI) CILJI

- čim bolj odprt in iskren odnos, da se počutimo na isti ladji
- kaj pa lahko naredimo sami?
- vsakdo bi se moral zavedati pomembnosti našega

odnosa za razvoj otroka

- ne glede na odnose moramo imeti isti cilj: npr. uspešnega in zadovoljnega otroka
- učitelj ne more biti prijatelj učencu; odnos mora temeljiti na medsebojnem zaupanju in spoštovanju
- dopolnjevanje pri vzgoji
- sodelovanje v dobro otrok
- starši in učitelji zasledujejo isti cilj: uspešen in zadovoljen učenec
- doslednost, usklajene zahteve s strani staršev & učiteljev – bistvo za otroka
- cilj; vsi želimo dobro otrokom; skupen cilj – vzgoja
- spoznati, da je učitelj strokovnjak na svojem področju
- pozitivna naravnost do reševanja problemov
- medsebojno spoštovanje
- spoštljiv odnos: otroci, starš, učitelji
- doseči odnos, v katerem se starši in učitelji počutimo na isti strani
- spoštljiv odnos : starši odgovorni, da naučijo otroke spoštovati in poslušati druge (učitelje)
- spoštovanje obeh deležnikov
- odzivnost staršev in učiteljev na dogajanje z otrokom, dostopnost učitelja, da od dogodka do pogovora ne mine preveč časa
- učitelj bi moral spoznati starša
- zadovoljni starši in učitelji

SREDNJEROČNI CILJI

- profesionalizem s strani učiteljev
- razumevanje
- dobri odnosi

DOLGOROČNI CILJI

- dobro vzgojeni in dobro izobraženi otroci
- zaupanje
- cilj - zaupanje
- zaupanje v učiteljevo delo
- zaupanje v strokovnost
- odgovorni starši ki čutijo, da je šola njihov "suport"

STARŠI

- vzeti si čas za otroka in šolo
- doslednost pri vzgoji, postavljanje mej otroku
- starši ne rušijo avtoritete učitelja
- uvid v to, da njihov otrok ni center vesolja

STARŠI IN UČITELJI

- poskusimo se vživeti v nasprotno vlogo (ne zares nasprotno – imamo isti cilj)
- učitelj in starš – enakovredna sogovornika, a vsak ima svoje pristojnosti
- dobra komunikacija na začetku poveča strah učenca pred šolo; če sta starš in učitelj dosledna in opazita napredek, učenčev strah izgine in rad

hodi v šolo

- konflikt z učencem ne bi smel vplivati na odnos učitelj - starš
- skupne dejavnosti učitelj, starši, otroci
- neformalno druženje - učiteljico bi povabil na kavo, pa ne vem, če bi to pravilno razumela

UČITELJI

- izogibanje dejavnostim, za katere se ve, da so v nasprotju z vrednotami in mišljenjem znanega dela staršev
- ločevanje med staršem in otrokom, sta dve osebi in osebnosti

UČITELJI IN VODSTVO

- s pozitivnim in spoštljivim odnosom do učenca zgraditi medsebojno zaupanje

VODSTVO

- čm bolj odprto in pregledno delovanje, da si pridobimo vzajemno zaupanje

VSI SKUPAJ

- medsebojno poslušanje in »slišanje«
- empatija

- medsebojno spoštovanje in empatija je pravi odnos
- pripravljenost na različne oblike komunikacije, tudi e-pošta in telefon
- več komunikacije
- medsebojna komunikacija
- ustvariti polje zaupanja
- pogovor
- ne zatiskati si oči pred težavami, ko so še majhne, začeti sodelovanje in reševanje takoj
- vsakdo, ki ima dobro izkušnjo, bi moral o tem povedati vsaj še dvema
- kako pridobiti tiste, ki nikoli ne pridejo?
- elektronski mediji so dobrodošli, ni pa to dovolj
- problem, pomislek lahko rešimo le skupaj
- sprotno reševanje problemov
- več neformalnih srečanj
- medsebojno spoštljiv odnos med vsemi udeleženci
- ob pogovoru lahko zaslutimo in se zavedamo težav, ki jih prej nismo zaznali
- spremljanje učenčevega dela, doslednost
- empatija staršev in učiteljev
- da ustvarimo zaupanje, se moramo večkrat srečati

Misli zbrali in zapisali: Alenka, Darinka, David, Klara, Majda, Mateja, Miha, Mira, Petra, Pettr in Tomaž.

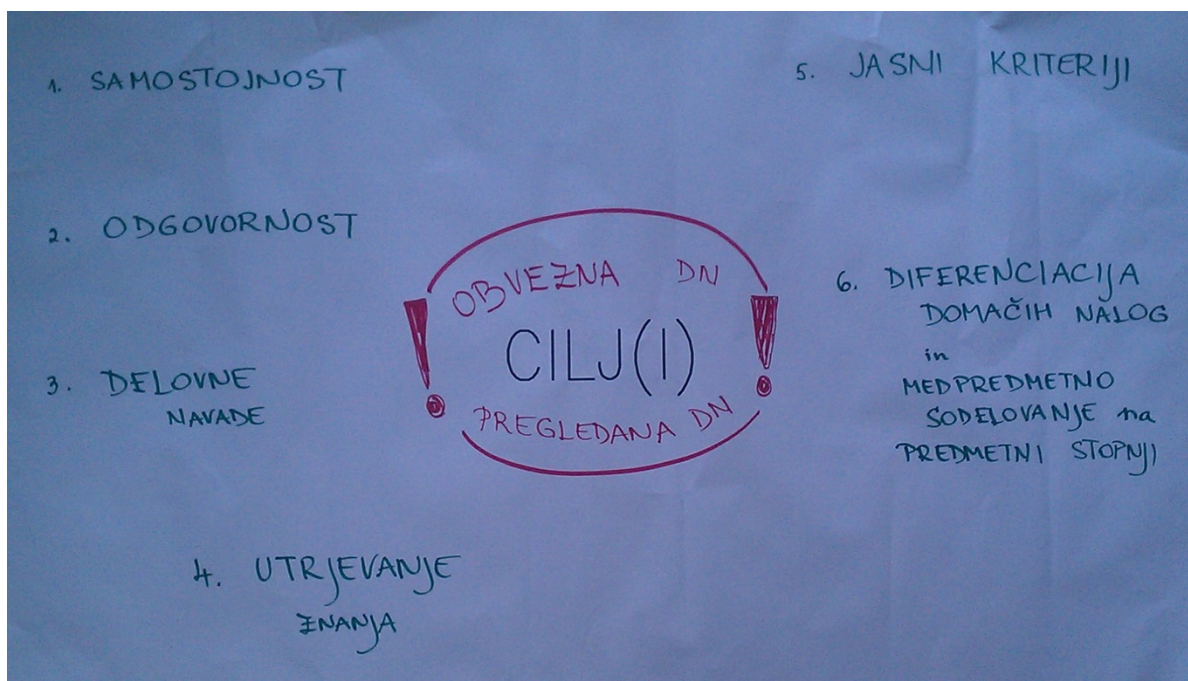
3. skupina: OBVEZNOSTI UČENCEV

3.1 UVOD

Tema delavnice Obveznosti učencev v šoli in doma je pri večini prisotnih že takoj izzivala z vprašanjem: Kaj bi bilo lahko narobe z domačimi nalogami ali obveznostmi? Prisotni so vsak pri sebi zelo kritično ocenili stanje. Ugotovitve smo zapisali na lističe. Po pregledu smo napisali največkrat ugotovljene vsebine. S pomočjo ugotovljenega stanja smo izmenjali stališča in predlagali cilje ali njihov namen. V prijetnem in sproščenem ozračju smo si izmenjavali poglede in utemeljevali povedano.

Za poti do cilja nam je v večji meri zmanjkalo časa, čeprav so bile zapisane ali nakazane že na lističih, ki so jih napisali sodelujoči.

Za oceno stanja je bilo zapisanih 24 lističev s 35 različnimi tezami. Cilji in namen so bili zapisani na 8 lističih z 28 tezami, kako to doseči ali pot pa so prisotni zapisali na 7 lističev z 20 tezami. Vse skupaj smo združili v skupne ugotovitve, CILJE pa smo zapisali tudi na plakat. (fotografija spodaj)

3.2 DOMAČE NALOGE

Sodelujoči se strinjamo, da so domače naloge nujno potrebne oz. bi morale biti obvezne, strukturirane glede na cilje, ki jih želimo doseči in diferencirane glede na učenčeve sposobnosti.

Domače naloge so lahko tudi osnova za sestavo pisnega ocenjevanja znanja (lahko tudi za druge oblike ocenjevanja). S tem so učenci motivirani za sprotno pisanje domačih nalog. Za razliko od vprašanj v testih so domače naloge lahko tudi take, da spodbujajo ali preverjajo inovativnost ter pričakujejo nestandardne odgovore ali pustijo učenca v nekem trenutku z odprtim vprašanjem, ki ga bo nagnilo k osebni iskanju odgovora.

Starši želijo, da se domače naloge med naslednjo uro pregledajo in se ob njih dopolni razlaga do polnega razumevanja.

Zaskrbljenost učiteljev, da za preverjanje postopkov reševanja v domačih nalogah (in s tem pridobivanje uvida v stanje razumevanja učencev) ni dovolj časa (zaradi potrebe po jemanju nove snovi), naj se premisli v okviru učiteljskih kolektivov (predlagamo, da tudi v okviru učnih načrtov – na kar ne učitelji in ne starši nimamo vpliva) in naj se čas za pregledovanje in preverjanje domače naloge postavi kot prioriteten. Poleg skupnega reševanja nalog pri pouku je to najbolj učinkovito učenje (pridobivanje veščine na osnovi odprave napake). Da učenci za to niso motivirani ali jim pada pozornost in pride do vedenjskih težav, je lahko po mnenju staršev še ena, vzporedna težava, ki zahteva dodaten čas za rešitev, (rešitev se išče s skupnimi močmi staršev, učiteljev in učencev), ne pa razlog za opustitev preverjanja domačih nalog.

Učitelji želijo, da starši predstavitev kriterijev vrednotenja in spremljanja domačih nalog na prvem roditeljskem sestanku podprejo in sprotno sodelujejo z njimi pri evalvaciji opravljenih nalog individualno in tudi na oddelčnem nivoju. Učitelji poudarjajo, da je uspeh zagotovljen, če si starši in pedagoški kader medsebojno zaupa in podpira.

Aktivna pomoč staršev pri domačih nalogah, plakatih, seminarskih je dobra oblika učenja, ki služi otrokovi orientaciji in razumevanju teoretičnega problema v praksi, identifikacija z dobro opravljeno nalogo pa ga motivira, da si tak način opravljanja nalog postavi za normo, ki ni več le dolžnost, temveč prerašča v spoznanje o obvladovanju veščine (krepitev zdrave samozavesti) ter veselje do dobro opravljenega dela. Učitelji naj bi take primere otrokom predstavili in potrdili kot primere dobre prakse. Starši s podpiranjem učenčeve lenobe ali opravljanjem obveznosti namesto njega otroku škodujejo in dajejo napačno informacijo.

Na predmetni stopnji predlagamo usklajevanje med profesorji, da bo količina obveznosti (domače naloge, preizkusi, seminarske, referati, plakati...) enakomerno razporejena tako glede na:

- predmete (vsak vidi le svoj predmet in naloži v okviru dne preveč naloge, ne upošteva se dovolj datumov pisanja testov pri drugih predmetih);
- obdobje v letu (ne koncentracije spraševanja, testov in seminarskih nalog ob zaključevanju ocenjevalnih obdobjih, temveč razporejeno čez leto predvsem na t.i. mrtva razdobja).

Spodbuja naj se medvrstniška pomoč pri učenju ter domačih nalogah in ne tekmovalnosti, ki jo učenci tudi sami prevečkrat uveljavljajo.

Posredovanje domačih nalog in zamujene snovi bolnim je po šolah različno, od skeniranja do fotokopiranja zvezkov, pošiljanja preko e- pošte... Pomembno je, da se učitelj ne distancira od pomoči in jo spodbuja za posredovanje snovi bolnim. Predvsem bi bilo potrebno učence z vsakodnevnim nadzorom nad opravljanjem pomoči navajati na tovariško pomoč sošolcem, skrb za dostavo in pomoč oz. razlago zamujene snovi.

3.3 NEUPRAVIČENI IZOSTANKI

Starši smo bili pozvani k premisleku glede lastnega ravnanja v primeru otrokove odsotnosti pri pouku. Učitelji zaznavajo, da so učenci zaradi nekritične „protekcije“ staršev brezbrizni in občasno nekateri

tudi predrzni. Izostajajo od ur brez tehtnih razlogov ter se, čeprav to ni pravilo, širokoustijo glede opravičil, ki jim jih bodo napisali njihovi starši.

3.4 Vsebina listkov*

*vsebina je dobesedno prepisana z listkov

STANJE

- na predmetni manj kot na razredni
- obveznosti ni veliko
- šolske potrebnosti pripravljajo sami
- večinoma so narejene
- doma vidiš, če otrok dela naloge
- otrok vpraša, pokaže, česa ne zna, ne razume
- redki posamezniki naredijo predstavitve sami
- na spletnih straneh je mnogo (preveč) napak
- redno opravljanje DN se upošteva pri zaključevanju
- pravilniki ne dopuščajo sankcioniranja
- kriteriji za opravljanje šolskih obveznosti na 1.RS
- kriteriji so delno pripravljani – izdelani
- za vse otroke enaki kriteriji
- neopravljene naloge pokažejo kasneje – naslednjo uro
- ni naloge – dobijo „kazen“
- zunajšolske dejavnosti niso izgovor za neopravljene naloge
- pregled nad opravljenimi nalogami (v šoli in doma) ni reden
- učitelj preverja nalogo skupaj z učenci na tablo
- v 1. triadi redno pregledujejo DN
- v 3. triadi pregledovanje ni redno
- zapisi v zvezek opazovanj in obveščanje staršev
- sporočanje v publikaciji in elektronsko
- obveščanje s pomočjo spletne učilnice
- več kot 80% je opravljenih na razredni stopnji
- na predmetni je opravljena od 1/3 do ¼
- naloge večkrat niso primerne
- težave pri MAT in jezikih
- otroci imajo preveč dejavnosti po pouku
- otroci nimajo občutka za čas
- starši smo preveč pokroviteljski do otrok
- starši prevečkrat delamo namesto otrok
- množica netransparentnih odnosov
- otrok postavi mejo – bom že sam
- učenci so glede samostojnosti zelo različni
- otroci s PP rabijo pomoč staršev neprestano

POT

- učenje učenja (ali kako se učiti)
- manj balasta in več kvalitetnih nalog
- sprotno preverjanje opravljenega dela
- pogovorne urice z učenci
- razredne ure tudi za opravljanje DN
- starši naj nalogo pregledajo

- seznanitev staršev na govorilnih urah tudi v prisotnosti otroka
- obveščanje staršev elektronsko
- obveščanje staršev zaradi neopravljenega dela
- redno branje doma vsaj do sedmega razreda
- poslušanje predstavitve doma, popravljanje, opominjanje
- podpis učitelja pri pregledani nalogi
- ustno in pisno preverjanje v šoli
- več časa je potrebno posvečati vadbi v šoli (pregledovanju) s korekcijo in dodatno razlago
- diferenciacija DN po težavnostih – sposobnostih
- partnerji v projektu (učitelji, starši) gledajo na otroka z drugimi očmi
- prepoznavanje vedenjskih vzorcev otrok
- vzpostavitev pogojev za sporazumevanje (otrok je zbežan)
- ne-opravičevanje lažnih izostankov

NAMEN

- ponavljanje in utrjevanje obravnavane šolske učne snovi
- navajanje na odgovornost do šole
- navajanje na redno delo
- starš je opora pri nalogi
- prototip tistega, kar je treba razumeti in zvediti ter znati
- ponovitev učne snovi
- pridobitev delovnih navad
- spodbujanje pomoči součencem
- da ne bi zamudili časa za privzgojitev delovnih navad
- spoštovanje, odgovornost, red, delovne navade
- preprečevanje napačnih odločitev učencev
- znanje reševanja nastalih problemov
- kaznovanje mora imeti vzgojen namen

CILJI

- čim večja samostojnost
- obvezen pregled
- pri vsaki uri
- zapis v publikacijo
- naloga obvezna
- učenci naj bi sami znali poiskati informacije
- DN so potrebne
- strukturno podpiranje zapomnjenja – logike problema
- ponovna razlaga učitelja

- v 9. razredu le še občasno doma preverjati nalogo
- starši nalogo samo občasno preverijo
- otroci obveznosti opravljajo samostojno
- pravilne odločitve učencev
- dober zgled
- odgovorno obravnavanje nastalih problemov – situacije

Udeleženci delovne skupine „UČENČEVE ŠOLSKE OBVEZNOSTI“: Ester, Mojca, Nada, Mateja, Maja, Tina, Breda, Aljoša, Jožica, Andreja, Katarina, Miha in Rihard.

4. skupina: KOMUNIKACIJA

4.1 Podteme

- Kako vzpostaviti dobro komunikacijo?
- Ali komunicirati s starši preko e-pošte?
- Ko starši niso na strani šole.
- Kako naj si pridemo(jo) starši in šola naproti, da v dobro otroka skupaj vzgojno delujemo?
- Komunikacija: načini in izmikanje.
- Roditeljski sestanki - dobre in slabe strani.
- Kakšnega sogovornika si želim?

4.2 Način dela

V skupini smo bili enakomerno zastopani starši in pedagoški delavci. V primeru, ko je bil pedagoški delavec hkrati tudi starš učenca OŠ, je moral izbrati le eno vlogo. Dva predstavnika staršev sta prevzela vlogo moderatorjev, trudila sta se, da nista vplivala na vsebino in delno jima je uspelo. Izbrani način dela je bil STANJE - CILJI - POT. Vsak udeleženec je na manjše samolepljive listke napisal misli in mnenja, vezana na temo delavnice. Vsak listek je nalepil na večji list, kjer je bila razdeljena vsebina na stanje, cilje in pot do ciljev. Po koncu "viharjenja možganov" smo posamezne misli razdelili na pozitivne, negativne in nevtralne.

4.3 Povzetki - stanje

Način komunikacije med starši in učitelji je večinoma vezan na roditeljske sestanke in govorilne ure. Roditeljski sestanki so velikokrat preveč formalni in suhoparni ter ne gradijo dobrega odnosa. Govorilne ure ponujajo možnost vzpostavitve pristnejšega odnosa, vendar se jih starši učencev s težavami neradi udeležujejo. Elektronska komunikacija se uporablja malo, morda celo premalo, verjetno zaradi strahu. (???)

Komunikacijo otežujejo družinske težave, različne vrednote starši/učitelji ter nezavedanje pomembnosti tako samega šolanja kot tudi komunikacije med starši in učitelji.

Za aktivne starše je komunikacije večinoma premalo, za pasivne pa odločno preveč. Obstaja določen nivo nezaupanja, zato se večinoma starši ne želijo izpostavljati.

Zadeva »KOMUNIKACIJA« se počasi izboljšuje, a žal prepočasi.

4.4 Povzetki - cilji

Kot glavni cilj smo si zadali: pripraviti otroka/učenca na življenje.

Eden od pogojev za to je dobra komunikacija in seveda sodelovanje med starši in šolo, kar je potrebno dodatno ozavestiti. Potrebno je izboljšati odnos, medsebojno spoštovanje in zaupanje med vsemi vpletenimi in doseči, da se v odnosu učitelj-starši-učenec vsi počutimo dobro. Sogovornik mora biti tudi slišan in ne le poslušan.

Komunikacija mora biti dobronamerna, uravnotežena (govorjenje/poslušanje), odprta, direktna, nedvoumna, kratka in jedrnata, v primernem času in na primeren način. Vsi sogovorniki morajo biti odgovorni in pripravljeni, da dogovorjene stvari tudi izvršijo.

Otrok mora čutiti povezanost staršev in učiteljev, s čimer je njegova vloga jasnejša in nedvoumna.

4.5 Povzetki - pot

Osnovna vrednota na relaciji starš - učitelj je spoštovanje. Starši morajo doma otrokom privzgojiti spoštljiv odnos do učiteljev.

Prav tako je potrebno graditi na zaupanju, saj vsi delamo v dobro otroka in njegovega razvoja.

Vsi vpleteni v dogodek morajo poiskati skupni jezik komuniciranja. Za pomembne vsebine in temeljito gradnjo odnosov je najprimernejša osebna komunikacija, tako na roditeljskih sestankih, govorilnih urah, ali v posebej dogovorjenih terminih. Za hitro komunikacijo je lahko primerna tudi elektronska pošta, za javne vsebine pa tudi družabna omrežja, a zavedati se moramo, da nič od naštetega ne more zamenjati osebnega stika.

Komunikacija je boljša, če se sogovornik zna postaviti tudi v nasprotni položaj in se ne zavzema le za svojega oz. začrtanega ter preseže enostransko komunikacijo.

Prav tako pa je pomembno, da se dogovori, sklenjeni na govorilnih urah in roditeljskih sestankih, upoštevajo in na naslednjih srečanjih tako pregledamo realizacijo dogovorjenega.

Težave se morajo reševati, potreben je pogum, da spregovorimo o problemu.

Ideja, oziroma predlog: govorilne ure vsaj enkrat na leto doma pri učencu.

Pomembno je zavedanje, da je komunikacija pomembna v šoli in tudi na drugih ravneh vsakodnevnega življenja.

4.6 Vsebina listkov*

*vsebina je dobesedno prepisana z listkov

STANJE "+"

- starši redno prihajajo na govorilne ure, tako da sproti razčistimo dileme, ki se pojavijo
- za varnost je dobro poskrbljeno
- dobro, če tako hočemo vsi vpleteni
- komunikacijo je potrebno "poenostaviti", zato mi je všeč, da lahko formalne stvari sporočim tudi v obliki e-pošte
- kako komunicirati, da bi se starši in učitelji zares slišali? Večkrat se dogaja, da nam to ne uspe (še posebej v kritičnih situacijah)
- e-mail se premalo uporablja, strah - Facebook se ne uporablja
- za aktivne starše je komunikacije lahko še premalo, za pasivne še preveč
- na manjših šolah več časa in sodelovanja med starši in učitelji, včasih preveč (vsak mesec na GU)
- pogosto nismo na isti strani, starši prevečkrat (neupravičeno) zagovarjajo svojega otroka
- stanje-komunikacija:
 - nezaupanje oz. pravilni pristop
 - iščem sogovornika, ki se zna postaviti v nasprotni položaj in ne zavzema le svojega oz. začrtanega
 - prevečkrat le enostranska komunikacija

STANJE "-"

- roditeljski sestanki -> veliko suhoparnih informacij – premalo "gradnje" dobrega odnosa
- starši imajo vedno manj časa za "odprto" komunikacijo z učiteljem (ne prihajajo na GU in rod. sestanke)
- ko starš nekaj pove, ali je slišan? Je pa poslušan
- starši se soočamo s težavami pri vzgoji otrok in (neupravičeno!) pričakujemo, da bodo učitelji (p)opravili tisto, česar sami nismo naredili
- komunikacijske težave so običajno vezane na starše otrok, ki se zaradi nerazčiščenih vprašanj od doma težje vklopijo v redno šolsko delo.
- premalo je stikov v smislu-> vaš otrok bi pa lahko več,...bolje,...
- pomen šole -> za otroke nepomemben
- starši in učitelj -> v malih šolah bav bav
- starši in učitelji pogosto ne zastopajo istih vrednot in ciljev v izobraževalnem procesu
- spregovoriti o problemu, starši medsebojno komunicirajo po mailu, pred vrati, na RS pa problema ne izpostavijo, se z vsem strinjajo
- še vedno se včasih zgodi, da starši in šola ne najdejo skupne rešitve v dobro otroka
- nedoslednost pri izpolnjevanju dogovorov –dejanj

- *problem je, če si za komunikacijo ne vzamemo dovolj časa*
problem se pojavi, ko se starši ne odzivajo na vabila učiteljev
- *večina staršev se boji dodatnih obveznosti poleg vsega, kar že imajo*

CILJ (I)

- *govorilne ure najpomembnejša komunikacija za pomembne vsebine*
- *cilj v dobro otroka*
- *zakaj komunicirati; zaradi otrok, boljšega počutja udeleženih v krogu poučevanja*
- *kratkoročni na dalj časa izboljšati komunikacijo med...*
- *otroka/učenca pripraviti na življenje*
- *starši in učitelji moramo imeti isti cilj-> izobraženega, vzgojenega za "življenje" pripravljenega otroka/učenca*
- *izboljšanje odnosa med vpletenimi*
- *govorilne ure vsaj enkrat na leto doma pri učencu*
- *v odnosu učitelj-starši-učenec se vsi dobro počutimo*
- *reševanje težav*
- *prisluhniti sogovorniku*
- *starši in učitelji se znajo poslušati in gojijo vzajemno zaupanje, čeprav je včasih težko*
- *"držanje" dogovorov vseh treh vpletenih*
- *otrok mora čutiti povezanost staršev in učiteljev, takrat je tudi njegova vloga jasnejša in bolj nedvoumna*
- *uravnotežena komunikacija -> vsak pol govori-pol posluša*
- *e-pošta-hitrejši pristop k problemu*
- *sogovornik v šolo – takšen, ki pozna pri otroku vsaj eno dobro in slabo stvar*
- *odprta komunikacija, direktna, zaupanje, primeren čas in način*
- *dobri odnosi, komunikacija takrat, ko je potrebna*
- *povabilo na pogovor v troje (starš-otrok-učitelj)*
- *cilj mora biti zaupanje staršev v učitelje (podobno kot leta 1969))*
- *odgovornost*
- *odprta komunikacija*
- *medsebojno spoštovanje, predsodke stran*
- *poiskati je potrebno skupni jezik, na kakšen način komunicirati (osebno...)*
- *biti slišán (sredstva komunikacije)*
- *kratka in jedrnata komunikacija*

- *rod. sestanki – prava mera koristnih informacij + čas namenjen spoznavanju staršev in učitelja (skupna dejanja?)*
- *ozaveščanje pomena dobre komunikacije (sodelovanja) med starši in šolo*
- *facebook: javne vsebine-ok, delikatne vsebine -ne*
- *odprta in iskrena ter dobronamerna komunikacija starš-učitelj*
- *starši in šola zmorejo premostiti medsebojne razlike v dobro otroka*
- *otroka-učenca pripraviti na življenje*
- *da je v dobro otroka*
- *izboljšanje odnosov med vpletenimi*

POT

- *starši upoštevajo "dogovore" z učitelji in se tudi v neprisotnosti učitelja trudijo o njem in njegovem delu spoštljivo pogovarjati*
- *sem pristaš osebnega stika, ne komuniciranja preko računalnika*
- *osredotočanje na tiste, ki hočejo več in vlečejo, namesto na tiste, ki delajo težave*
- *obstoj tretjega človeka-neodvisnega v primerih, ko so težave*
- *gradnja zaupanja poteka kot šolanje, od vrtca do srednje šole, to velja tudi za starše*
- *sprememba predpisov in večje pristojnosti učiteljev*
- *kako vključiti v komunikacijo tiste, ki se izmikajo oz. so "proti"; ali lahko tudi starši vplivamo?*
- *neformalno druženje – npr. športni dan s starši...*
- *krajša daljša k zelenemu cilju*
- *medsebojno spoštovanje in zaupanje*
- *več priložnosti za izmenjavo mnenj med učitelji in starši*
- *komunikacijski treningi*
- *predavanja o tem*
- *komunikacija bi morala temeljiti na zaupanju staršev do učitelja in obratno*
- *rodit. sestanki – ozaveščanje učiteljev in staršev da so medsebojni odnosi pomembni*
- *komuniciranje preko maila da, a kot pomoč in ne osnovna komunikacija*
- *potrebno je obiti, premostiti vse ovire=poiskati pot do komunikacije*
- *spoštovanje, prijaznost in vztrajnost pri komunikaciji z "zahtevnimi" otroki in njihovimi starši*
- *temelji komunikacije-odprtost, iskrenost*

- najti je potrebno pogum, da spregovorimo o problemu
- z vsemi sredstvi, ki so na voljo
- na roditeljskih sestankih spodbuda učitelja, da najprej starši povedo, zakaj so prišli
- učitelj bi moral poznati domače razmere
- usmerjeno v poslušanje tudi s strani učitelja (ki je navajen "predavati")
- starši in učitelji so lahko uspešni, ko govorijo isti jezik in otroku dajo jasno sporočilo enotnosti
- s povezanimi starši in učitelji
- kot učiteljica si želim iskrenega in osebnega odnosa s starši (ne po mailu)
- dogovor o načinu komunikacije – kdaj je primerno in kako (osebno, telefon ali mail?)
- dobra komunikacija je pogoj, da se otrok v šoli dobro počuti
- sodobna sredstva komuniciranja omogočajo dovolj in pogosto komunikacijo, ki pa ne sme preiti v preveč domačnosti
- čas, potrpežljivost
- spoštovanje med starši in učitelji
- e-mail s starši da, facebook, twitter in ostalo prehitro zapelje v skušnjava, še zlasti učence
- pot krajša, daljša k zelenemu cilju
- stanje pripravljenost
- kadar ima otrok težave, je dobra komunikacija med učitelji, starši in otrokom edina pot za odpravljanje le teh
- vzgoja otrok je edina redkih stvari, za katero ni potreben izpit ali spričevalo; vsi pa imajo pri tem vrsto dilem.
- moderne poti komunikacij, vendar ne vedno

Misli zbrali, zapisali in "viharili": Katja, Špela, Andrej, Tomaž, Lidija, Polona, Andreja, Bojana, Marija, Maja, Stanka, Peter in Boštjan

5. skupina: AVTONOMIJA UČITELJA

Sodelujoči na delavnici smo ugotovili, da je danes avtonomija učitelja pod velikim pritiskom. To je povezano s splošno izgubo vrednot, v času, ko ni več prave vrednostne lestvice, ni prioritet. V avtonomijo učiteljev večkrat posegajo drugi deležniki, najpogosteje starši.

Avtonomnega učitelja si želijo vsi deležniki – ravnatelji, starši in seveda sami učitelji. Le avtonomen učitelj lahko pri svojem delu usklajuje interese vodstva, staršev in učencev. Predvsem pa strokovno avtonomnega učitelja kot vzor potrebujejo učenci. Z avtonomnim delom učitelj učence ne le uči, ampak jih tudi vzgaja.

Avtonomijo si učitelj lahko zagotovi le sam. Izobrazba za to ni zadosten pogoj. Avtonomije se tudi ne da pridobiti s pozicije moči ali vsevednosti. Učenci učitelja, ki se zaveda, da ne zna vsega, sprejmejo kot dobrega. Pomembna je predanost poklicu. Pred poskusi posegov v svojo avtonomijo se najlaže obrani učitelj, ki je strokovno suveren in samozavesten ter obvlada večšine komunikacije in medsebojnih odnosov.

Pojem strokovne avtonomije učitelja je potrebno primerno predstaviti tudi staršem. Najboljši način za to je odkrita komunikacija. Pogoj za kakovostno komunikacijo pa je, da se znamo v pogovoru poslušati.

Tako kot nasploh za kakovostno delo v šoli tudi za vzdrževanje avtonomije učitelja velja, da je pomembno sodelovanje med učitelji in starši. To lahko poteka na običajen način (govornilne ure, roditeljski sestanki) ali pa tudi v bolj prilagojenih oblikah – na skupnih delavnicah, ki morajo biti dobro pripravljene, vodene in tudi ovrednotene.

Kot primer dobre prakse je bilo predstavljeno vključevanje staršev v sam pouk, na primer v primeru predstavitev poklicev. Je pa taka odločitev izključno v pristojnosti učitelja samega in ne sme biti vsiljena od staršev ali s strani vodstva šole.

Ob rob pogovoru o avtonomiji učitelja smo se dotaknili tudi avtonomije starša, ki je tudi predpogoj za kakovostno zastopanje interesov otroka.

Misli izmenjali in zapisali: Miha, Polona, Urška, Jolanda, Suzana, Sabina, Urška, Suzana, Damijana, Petra, Minko, Katja, Jožef, Lidija, Janko.